

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
Μεταμόρφωση
Αριθμός Άδειας
154

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Αριθμός Φύλλου 29 – Τρίμηνη Έκδοση της Ένωσης Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου
ISSN 1790-9864 Ιούνιος – Ιούλιος – Αύγουστος 2013

Τ.Θ. 52057 – Μεταμόρφωση Αττικής, Τ.Τ. 14401

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Ο χαρακτήρας, η δομή και το περιεχόμενο των επιστολών του

του κ. Κωνσταντίνου Ι. Μπελέζου, Επίκ. Καθηγητή Τμήματος Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ευεργετική συμβολή του Αποστόλου των Εθνών στον ευαγγελισμό της Κορίνθου ξεκινά με τη δεκαοκτάμηνη εκεί παραμονή του (βλ. *Πράξ.* 18,11) και συνεχίζεται με ένα δεύτερο (βλ. *Β΄ Κορ.* 2,1-4 και 13,2) και πιθανώς ένα τρίτο πέρασμά του από την Αχαΐα, που αποσκοπούσε στη συλλογή οικονομικής βοήθειας («λογεία») υπέρ των εμπεριστάτων χριστιανών της Παλαιστίνης (βλ. *Α΄ Θεσσ.* 4,9-10· *Α΄ Κορ.* 16,1-2 και *Β΄ Κορ.* 9,1-14· *Γαλ.* 2,10).

Η εξ αποστάσεως επικοινωνία του με τους νέους χριστιανούς της Κορίνθου πραγματοποιείται μέσω ειδικών απεσταλμένων, με την ανταλλαγή πληροφοριών και την εκ μέρους του αποστολή οδηγιών. Κορύφωση αυτής της επικοινωνίας συνιστά η μεταξύ τους αλληλογραφία, μοναδικό σωζόμενο δείγμα της οποίας είναι οι δύο γνωστές επιστολές προς Κορινθίους, που συγκαταλέγονται στις δεκατέσσερις επιστολές του Corpus Paulinum και τον Κανόνα των βιβλίων της Καινής Διαθήκης.

1. Οι επιστολές προς Κορινθίους γράφονται στην Έφεσο (54 ή 55 μ.Χ.) και τη Μακεδονία (55/56 μ.Χ.: Φίλιπποι;) αντιστοίχως, πράγμα που δέχονται τόσο η εκκλησιαστική παράδοση όσο και η σύγχρονη έρευνα.

Το γεγονός ότι οι παραπάνω επιστολές αποτελούν, καθώς ήδη υπαινιχθήκαμε, μέρος ευρύτερης αλληλογραφίας μεταξύ του Παύλου και των χριστιανών της Κορίνθου δεν πρέπει να μας ξενίζει, καθότι ο Απόστολος εξακολουθούσε να ταξιδεύει και να ενδιαφέρεται για την πορεία των πνευματικών του τέκνων και τα τυχόν προβλήματά τους· αλλά και οι χριστιανοί των Εκκλησιών

που είχε ιδρύσει είχαν το θάρρος να καταφεύγουν σε αυτόν ως πνευματικό πατέρα, να του απευθύνουν τα ερωτήματά τους και να αναμένουν την απάντησή του, κάθε φορά που βρίσκονταν σε αδιέξοδο και αγωνία (βλ. *Α΄ Κορ. 7,1*: «περί δε ων εγράψατε,...»).

Καθώς, ωστόσο, αυτές είναι οι μόνες επιστολές που έχουμε στη διάθεσή μας, νεότεροι –ξένοι κυρίως– ερευνητές δοκίμασαν να ανασυστήσουν την εν λόγω αλληλογραφία, με βάση διαφορετικά θέματα των επιστολών, ως εξής: Υπέθεσαν, κατ' αρχάς, ότι της σημερινής *Α΄ προς Κορινθίους* προηγήθηκε μία άλλη (βλ. *Α΄ Κορ. 5,9*: «έγραψα υμίν εν τη επιστολή»), η «πρωταρχική επιστολή» προς Κορινθίους, που την ονόμασαν «*Κορ. Α*». Ακολούθησαν η «απαντητική επιστολή» του Αποστόλου, η σημερινή *Α΄*

προς Κορινθίους, που την ονόμασαν «*Κορ. Β*», η λεγόμενη «απολογία» του, με την ονομασία «*Κορ. Γ*» (= *Β΄ Κορ. 2,14-7,4*), η «επιστολή των δακρύων», που της δόθηκε η ονομασία «*Κορ. Δ*» (= *Β΄ Κορ. 10-13*), και η «επιστολή της καταλλαγής», με το όνομα «*Κορ. Ε*» (= *Β΄ Κορ. 1,1-2,13* και *7,5-16*), καθώς και οι «επιστολές της λογείας», με την ονομασία «*Κορ. ΣΤ* και *Ζ*» (= *Β΄ Κορ. 8* και *9*) αντιστοίχως. Η παραπάνω (υποθετική) κατάτμηση των επιστολών, χωρίς να επηρεάζει ουσιαστικά την ερμηνεία τους, προσπαθεί να δει κάτω από τις γραμμές τα ποικίλα προβλήματα ή τις αφορμές που κίνησαν είτε τη γραφίδα είτε τον υπαγορευτικό λόγο του Παύλου στη σύνταξή τους.

Σε μία επίσης νεότερη απόπειρα να τονιστεί η συντακτική επέμβαση της κοινότητας που διαχειρίστηκε την παύλεια αλληλογραφία, «προς οικοδομήν της εκκλησίας» (*Α΄ Κορ. 14,12*), επιχειρήθηκε να αναλυθεί η *Α΄ προς Κορινθίους* σε τρεις υποκείμενες αυτής επιστολές, οι οποίες ενώθηκαν αργότερα σε μία (*Κορ. Α = Α΄ Κορ. 11,2-34· 5,1-8· 6,12-20· 9,24-10,22· 6,1-11· Κορ. Β = Α΄ Κορ. 5,9-13· 7,1-9,23· 10,23-11,1· 12,1-16,24· Κορ. Γ = Α΄ Κορ. 1,1-4,21*), και να ανιχνευθούν ενδεχομένως μεταγενέστερες προσθήκες ή παρεμβολές-«γλώσσες» (interpolations), όπως στις περιπτώσεις των *Α΄ Κορ. 1,2γ* και *14,33β-36*, καθώς και της *Β΄ Κορ. 6,14-7,1*.

Έναντι όλων αυτών των προσπαθειών η σύγχρονη βιβλική έρευνα στέκεται σήμερα με πολύ μεγαλύτερη επιφύλαξη απ' ό,τι μερικές δεκαετίες παλαιότερα, θέτει δε ως βάση κάθε νέας

μελέτης ή συμπερασμού τη συγκεκριμένη μορφή υπό την οποία η εν λόγω αλληλογραφία μάς έχει παραδοθεί. Ως προϋπόθεση της ερμηνείας της τελευταίας ορίζεται η ιστορική και θεολογική κατανόηση των δεδομένων κι όχι μια απέραντη εικονολογία που δεν περιλαμβάνει ασφαλή στοιχεία και αποδείξεις, ενώ δημιουργεί περισσότερα προβλήματα απ' όσα επιλύει.

2. Για την επικοινωνία, λοιπόν, με το ποιμνίο του ο Απόστολος αξιοποιεί το λογοτεχνικό μέσον της ιδιωτικής επιστολής, στην οποία δίνει μία νέα διάσταση: Η επιστολή αποστέλλεται σε χριστιανικές κοινότητες και τους εκκλησιαστικούς προϊσταμένους των, με προφητική τρόπον τινά εξουσιοδότηση, ως καρπός δηλαδή του ενεργούντος εντός της Εκκλησίας Πνεύματος του Θεού (βλ. *Α΄ Κορ. 7,10.40*) «υπέρ της οικοδομής» (βλ. *Β΄ Κορ. 12,19*)· λόγω του διδακτικού και κανονιστικού της χαρακτήρα, επομένως, προορίζεται τελικά για δημόσια χρήση, δημόσια ανάγνωση και περαιτέρω διάδοση (βλ. *Α΄ Θεσσ. 5,27* και *Κολ. 4,16*).

Παρά το ότι, επίσης, η επιστολή κατά την πρώτη χρήση της αντιμετώπιζει καταστάσεις της στιγμής, υπό ειδικές πάντοτε συνθήκες, στη συνέχεια αναδεικνύεται σε ιδιαίτερο, λόγω του χαρακτήρα της, φιλολογικό είδος. Το τελευταίο καθιερώνεται στην Εκκλησία και βοηθεί στη συγκρότηση συλλογών επιστολών του Παύλου, που αποτελούν άλλωστε την παλαιότερη μορφή χριστιανικής λογοτεχνίας, καθώς και τη βάση του Κανόνος των βιβλίων της Καινής Διαθήκης. Ταυτό-

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Τατοΐου 121, Μεταμόρφωση Αττικής,
Τ.Κ. 14452

Fax: 210 28 19 550

e-mail: mka18645@gmail.com

TAX. ΘΥΡ.: 52057, Τ.Κ. 14401

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

Ένωση Αποφοίτων Εκκλ. Σχ. Κορίνθου

ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Μιχάλης Καλλαράς, τηλ.: 6944 24 30 41

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.

Αριθμός φύλλου 29

Ιούνιος – Ιούλιος – Αύγουστος 2013

Το Δ.Σ. εύχεται σ' εσάς
και στις οικογένειές σας

Καλό Καλοκαίρι

χρονα επηρεάζει τη μεταγενέστερη χριστιανική επιστολογραφία, η οποία φθάνει, χάρη στους Πατέρες της Εκκλησίας, σε πολύ υψηλό επίπεδο ποιμαντικής και εκκλησιαστικής διακονίας, συνδυάζοντας τόσο τον λογοτεχνικό όσο και τον εγκύκλιο τύπο επιστολικής γραφής.

3. Οι επιστολές του Αποστόλου Παύλου έχουν τη μορφή που διακρίνει συνήθως μία επιστολή της ελληνο-ρωμαϊκής περιόδου και ακολουθούσαν ως επί το πλείστον Ιουδαίοι και Εθνικοί σε ανάλογες περιστάσεις: *Προσαγόρευση-επιστολικό προοίμιο, κυρίως επιστολικό σώμα, επίλογο-ασπασμούς*. Πιο συγκεκριμένα:

α) Η Α' προς Κορινθίους αναλύεται, από πλευράς δομής και περιεχομένου, ως εξής:

I. Προσαγόρευση-επιστολικό προοίμιο (1,1-9).

II. Κυρίως επιστολικό σώμα (1,10-15,58).

A. Η ενότητα της Εκκλησίας (ή σχίσματα στην κοινότητα) και ο λόγος του Σταυρού (κεφ. 1-4).

B. Ζητήματα από την καθημερινή ζωή της κοινότητας (κεφ. 5-14).

1. Η πρόκληση της πορνείας και της αδικίας (κεφ. 5-7).

2. Ο πειρασμός των ειδωλοθύτων (κεφ. 8-10).

3. Πίστη και τάξη στο πλαίσιο της λατρείας και της εκδήλωσης των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος (κεφ. 11-14).

Γ. Το Ευαγγέλιο της Αναστάσεως και οι συνέπειες αυτού (κεφ. 15).

III. Επίλογος (16,1-24).

1. Περί της λογείας, της μελλοντικής επισκέψεως του Αποστόλου και άλλες νουθεσίες (16,1-18).

2. Ασπασμοί- ευλογία (16,19-24).

β) Η Β' προς Κορινθίους αναλύεται, με τη σειρά της, ως εξής:

I. Προσαγόρευση-επιστολικό προοίμιο (1,1-11).

II. Κυρίως επιστολικό σώμα (1,12-13,10).

A. Αναδρομή σε προηγούμενα ζητήματα (1,12-7,16) και α' απολογία του Παύλου περί του αποστολι-

κού του λειτουργήματος (2,14-7,4).

B. Ζητήματα σχετικά με τη διοργάνωση της λογείας (κεφ. 8-9).

Γ. Αντιπαράθεση του Αποστόλου με τους αντιπάλους του στην κοινότητα (10,1-13,10) και β' απολογία του περί της αποστολικής του «εξουσίας» (11,1-12,13).

III. Επίλογος (13,11-13).

1. Τελικές συμβουλές (13,11).

2. Ασπασμοί-ευλογία (13,12-13).

4. Αναφερόμενοι, ειδικότερα, στα ζητήματα που καλύπτουν οι δύο προς Κορινθίους επιστολές, θα μπορούσαμε να επισημάνουμε εδώ ενδεικτικά τα εξής:

- περιεχόμενο και μέτρο του χριστιανικού κηρύγματος είναι το «ευαγγέλιον Ιησού Χριστού», ως παράδοση αποστολική, ως ομολογία πίστεως και μαρτυρία εν Πνεύματι του Σταυρού και της Αναστάσεως του Κυρίου·

- η Ανάσταση του Ιησού φανερώνει, κατά τρόπο αδιάψευστο, τη δύναμη του Θεού· είναι ο «αρραβών» και η «απαρχή» για την κοινή ανάσταση των νεκρών (κατά τη Β' Παρουσία)· η έγερση των σωμάτων βεβαιώνει την οριστική Του νίκη επί του θανάτου, την απαλλαγή όλης της κτίσεως από τη φθορά και συνάμα τη μετοχή της στη «δόξα» του Θεού·

- ο κόσμος και ο άνθρωπος έρχονται σε μεταμορφωτική και σωτηριώδη κοινωνία με τον Θεό εν Χριστώ και εν τω Σώματι Αυτού δι' Αγίου Πνεύματος·

- η ενότητα της Εκκλησίας εν τη πίστει και τη αγάπη, σημείο αναγνωρίσεως των γνησίων μαθητών, είναι δυνατή μόνον εν Χριστώ Ιησού· αντιθέτως, οι έριδες, τα σχίσματα και τα σκάνδαλα συνιστούν άρνηση του μυστηρίου του Σταυρού του Κυρίου, απόρριψη της «καταλλαγής» που επετεύχθη δι' αυτού·

- ο βαπτισθείς «εις το όνομα του Χριστού» καθίσταται μέλος του Σώματός Του, φορέας της νεκρώσεως και της ζωής Εκείνου «εν τη

θνητή σαρκί ημών» (Β' Κορ. 4,11), Ναός του Αγίου Πνεύματος του ενοικούντος εν ημίν, άνθρωπος τέλειος, «νέον φύραμα», «καινή κτίσις»·

- η Θεία Ευχαριστία φανερώνει τα μέλη της Εκκλησίας ως Σώμα Χριστού, αλλά και την ευθύνη τους να αληθεύουν καθημερινά κατά την πίστη και την αγάπη, συμμετέχοντας αξίως στο σώμα και το αίμα του Κυρίου·

- τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος πιστοποιούν πως τα πάντα μέσα στην Εκκλησία δίδονται «προς οικοδομήν», ως αποκάλυψη και δωρεά, ως έκφραση της άπειρης θείας αγάπης, ως πρόγευση των μελλόντων αγαθών·

- «μείζων» πάντων των χαρισμάτων είναι η αγάπη, η δε φιλαδελφία αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα γνωρίσματα των χριστιανών·

- η εκκλησιαστική τάξη συνδέεται με την παράδοση και την υπακοή της αγάπης, ενεργεί δε ως μαθητεία στη θεία συγκατάβαση και την υπέρ των αδελφών οικοδομή·

- η θεολογία του λειτουργήματος έχει ως πηγή την εν Χριστώ θεία συγκατάβαση, σημαίνει δε ότι τόσο η «αυθεντία» η αποστολική όσο και κάθε είδους λειτουργία εκκλησιαστική δε φανερώνονται ως εξουσία αλλά ως διακονία, ως συμμετοχή στην κακοπάθεια, ως μαρτυρία καταλλαγής, κατά το παράδειγμα του Ιησού Χριστού·

- η αληθινή γνώση και σοφία δεν εντοπίζονται στην αυτάρκεια του νου, αλλά στην εκούσια ταπείνωση του Χριστού και στην υπακοή, η οποία είναι καρπός πίστεως·

- η στάση του χριστιανού απέναντι στα ειδωλόθυτα λειτουργεί ως κριτήριο με το οποίο διακρίνεται η πίστη από τη δεισιδαιμονία και αναδεικνύεται η αγάπη ως σεβασμός της συνειδήσεως του αδελφού, ως αληθινή άσκηση στην ελευθερία·

- η επίγεια δικαιοσύνη είναι ασυγκρίτως κατώτερη της θείας δι-

καιοσύνης, η οποία αποκαλύπτεται ως αγάπη, ως συγχώρηση και Χάρη, ως παραίτηση από κάθε έννοια δικαϊώματος, ως προσωπική υπέρ του ασθενεστέρου θυσία:

- η μετάνοια και η εγρήγορση, η διάκριση και η οικοδομή, η υπακοή και η κοινωνία συνιστούν κριτήρια και προϋποθέσεις της υγιούς μετοχής μας στο Σώμα του Κυρίου
- τόσο ο γάμος όσο και η αγαμία συνιστούν ισότιμες και χαρισματικές όψεις της εν Χριστώ ζωής εντός του Σώματος της Εκκλησίας, όψεις που παραπέμπουν στη μεταμόρφωση των πάντων και τον αγιασμό εν Χριστώ, χωρίς να υποβαθμίζουν τη λειτουργία της προσωπικής ελευθερίας και ευθύνης:
- κάθε πιστός, είτε άνδρας είτε γυναίκα, μετέχει ισότιμα και χαρισματικά σε όλη τη ζωή της Εκκλησίας, στη λειτουργία, τη μαρτυρία και τη διακονία των «αγίων» της: η συμμετοχή αυτή αποτελεί έκφραση της καινής εν Χριστώ ελευθερίας, ενώ ταυτόχρονα σηματοδοτεί την υπέρβαση των εφθαρμένων και αλλοτριωτικών δομών του εκτός και προ Χριστού κόσμου, της κακίας, της βίας, της αδικίας, των κάθε λογής επιπτώσεων της αμαρτίας στη ζωή του ανθρώπου και των κοινωνιών του.

Τα παραπάνω αποτυπώνουν χαρακτηριστικούς τόπους της παύλειας θεολογίας, η οποία σφράγισε ανεξίτηλα τη ζωή της Εκκλησίας και διαμόρφωσε καθοριστικά την αυτοσυνειδησία της. Πέρα όμως από την προφανή εκκλησιαστική τους πρόσληψη κατά τη διάρκεια των αιώνων, εξακολουθούν να γονιμοποιούν και σήμερα τη θεολογική σκέψη, να προάγουν, με διαφορετικές ίσως αφορμές, τον ανθρωπολογικό στοχασμό και να επενεργούν θετικά στην πνευματική αναζήτηση του ανθρώπου. ☉

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟ

Ημέρα της εορτής της Ένωσης μας, η Κυριακή της Αγίας Φωτεινής της Σαμαρείτιδος. Ένας όρκος παλιός μάς δένει όλους, να συναντιόμαστε κάθε χρόνο στη μνήμη της. Κι απ' όλες τις γωνιές της χώρας σπεύδουμε πολλοί να λειτουργηθούμε στο λιτό εκκλησάκι της Σχολής μας, ελπίζοντας πως θα δούμε και κάποιους καινούργιους συμμαθητές και θα θυμηθούμε κι άλλες ιστορίες από τη ζωή μας στη Σχολή: από έναν κόσμο δικό μας, που τον κουβαλάμε μέσα μας, από ένα μεγάλο και τόσο νοσταλγικό κομμάτι του εαυτού μας.

Την παραμονή, κάποιοι από μας συναντηθήκαμε στον πανηγυρικό Εσπερινό και παρακολούθησαμε ευλαβικά τη λιτάνευση της Αγίας Εικόνας στους δρόμους της Κορίνθου. Την επομένη, από διαφορετικές κατευθύνσεις ο καθένας, φτάσαμε στο ναό για την Πανηγυρική Θεία Λειτουργία. Αυτή τη φο-

ρά δε συμμετείχε κάποιος Μητροπολίτης, λόγω της άφιξης στην Αθήνα του Πατριάρχου Μόσχας κ. Κυρίλλου, ούτε έψαλε η χορωδία της Ένωσης μας. Χοροστάτησε ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Σπάρτης π. Γεώργιος Μπλάθρας, συμμαθητής μας, μαζί με τους ιερείς του ναού. Η παρουσία μας ήταν πολυπληθής. Επικράτησε μεγάλη κατάνυξη και ευλάβεια από όλους τους πιστούς. Ο π. Γεώργιος μίλησε για το νόημα της εορτής και, με μεγάλη συγκίνηση, αναφέρθηκε στη σημασία που έχουν για μας τους αποφοίτους της Εκκλησιαστικής Σχολής της Κορίνθου αυτές οι συναντήσεις.

Μετά το πέρας της Θ. Λειτουργίας, επισκεφθήκαμε το κτίριο της Σχολής μας και μπήκαμε ξανά στους χώρους όπου περνούσαμε τις ημέρες μας δημιουργικά και οι οποίοι προσδιόρισαν τη μετέπειτα ζωή μας. Σε μια παλιά αίθουσα διδασκαλίας, στιγμιαία, ένιωσα σαν μαθητής που

Ο πρόεδρος μας κ. Αθαν. Ψυχογιός ευχαριστεί τον Αντιπεριφερειάρχη Κορινθίας κ. Δέδε, περιστοιχιζόμενος από μέλη της Ένωσης.

Στην είσοδο της Σχολής μας.

Ο πατήρ Γεώργιος Μπλάθρας απευθύνει χαιρετισμό.

είχε τα μάτια του στραμμένα στην έδρα και περίμενε ν' ακούσει τον καθηγητή να με καλεί στο μάθημα με το αυστηρό του ύφος! Πόσα χτυποκάρδια, πόσες αγωνίες, πόσες πίκρες και πόσες χαρές στεγάζουν αυτοί οι τέσσερις τοίχοι, και πόσα θα μπορούσαν να πουν αν είχαν φωνή!... Στη Σχολή (Περιφέρεια σήμερα), μας περίμενε ο Αντιπεριφερειάρχης Κορίνθου κ. **Δέδες**, ο οποίος μας καλωσόρισε και μας πρόσφερε βιβλία –εκδόσεις της Νομαρχίας και της Περιφέρειας– με περισσή θέρμη. Στο τέλος, μας διαβεβαίωσε με χαρά ότι θα εκταμειωθεί το ποσόν που είχε εγκριθεί για της έκδοσης του Λευκώματος της Σχολής

μας. Ο Πρόεδρός μας κ. Αθαν. Ψυχογιός τον ευχαρίστησε εκ μέρους μας. Με τα τροπάρια του Απ. Παύλου και της Αγ. Φωτεινής που ψάλαμε όλοι τελείωσε η επίσκεψη στη Σχολή.

Κατά τα συνηθισμένα, οι περισσότεροι συνεχίσαμε με φαγητό και διασκέδαση στην ταβέρνα «**Κατάι**», στο Σολομό. Ήμασταν περίπου εκατό άτομα και όλων τα πρόσωπα έλαμπαν από χαρά. Μετά το φαγητό ακολούθησαν χοροί δημοτικοί και το κέφι άναψε. Θα σημειώσω εδώ ότι στο χορό πήραν άριστα και οι ιερείς που μας συνόδευαν!

«Οι παλιοί συμμαθητές», είπε κάποιος, «είναι τα κλειστά συρτάρια μας,

τα συρτάρια των παιδικών μας χρόνων... Τ' ανοίγουμε καμιά φορά σιγά σιγά, με προσοχή, με τρυφερότητα, μην τυχόν και φτερουγίσει από μέσα και χαθεί εκείνο το χελιδόνι της νιότης μας που η καρδιά του χτυπάει με την καρδιά μας και μας αφηγείται ταξίδια και περιπέτειες» (Χρήστος Κωστελίδης, *Μικρές Ιστορίες*). Οι σχολικές μνήμες, ακόμα και οι πολύ σκληρές, δημιουργούν μια συγκινησιακή φόρτιση, μια γλυκιά μελαγχολία...

Ήταν άλλη μια υπέροχη συνάντηση, γεμάτη συναίσθημα, που διατράνωσε την επιθυμία μας να κρατήσουμε αυτόν το σύνδεσμο μας όσο μπορούμε περισσότερο. ☉

ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΥΡΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΔΑΚΤΥΛΙΔΗ

Στις 26 Ιουνίου 1913, στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των Εισοδίων της Θεοτόκου Λεβαδείας, τελέστηκε το εξάμηνο μνημόσυνο του μακαριστού Μητροπολίτου Χριστουπόλεως κυρού Πέτρου Δακτυλίδη.

Χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεώργιος και συλλειτούργησε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Σαλώνων κ. Αντώνιος.

Στη Θεία Λειτουργία και στο μνημόσυνο παρέστησαν προσφιλή πνευματικά του τέκνα, κληρικοί και λαϊκοί, απόφοιτοι της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου και πλήθος πιστών που τον γνώρισαν και συνδέθηκαν μαζί του.

Ο Ιεροκήρυκας της Μητροπόλεως κ. Δοσίθεος αναφέρθηκε στην προσωπικότητα του αιιδίμου Μητροπολίτου, τονίζοντας τις αρετές του χαρακτήρα του και ιδιαίτερα την πραότητα, τη συγχωρητικότητα, την αγάπη και τη φιλοξενία. Επέμεινε κυρίως στη φιλανθρωπία του αλλά και την παντοειδή στήριξη και συμπαράστασή του,

αφού στην πατρική του αγκαλιά προσέρχονταν όλοι. Τέλος αναφέρθηκε στην ευλογία που είχε ο Μακαριστός να αποκτήσει πολλά πνευματικά παιδιά, τα οποία είχαν αξιόλογη παρουσία στη δημόσια ζωή είτε ως κληρικοί είτε ως διακεκριμένα δημόσια πρόσωπα. Μεταξύ αυτών και ο Μητροπολίτης Θηβών, ο οποίος πάντοτε ομολογεί με ευγνωμοσύνη τις ευεργεσίες του αγαπημένου του πνευματικού πατρός.

Κατά την απόλυση ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Σαλώνων κ. Αντώνιος αναφέρθηκε στη γνωριμία του με τον Μακαριστό κυρό Πέτρο, ενώ ο Μητροπολίτης κ. Γεώργιος ευχαρίστησε τον Θεοφιλέστατο, τους κληρικούς αλλά και όλους τους πιστούς που τίμησαν τη μνήμη και προσευχήθηκαν για την ανάπαυση της ψυχής του πολυσεβάστου πνευματικού του πατρός. ☉

(Πηγή: Ιερά Μητρόπολις Θηβών και Λεβαδείας)

«Ζ' ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΥΛΕΙΑ 2013»

(Από την ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Κορίνθου)

Με επισημότητα και όπως αρμόζει στον Μεγάλο Απόστολό μας, τον ένδοξο Πολιούχο και Ιδρυτή της Εκκλησίας της Κορίνθου και φωτιστή της Ελλάδος και ολοκλήρου της Οικουμένης Άγιο Παύλο, εορτάστηκε κι εφέτος η μνήμη Του στον Ι. Καθεδρικό Ναό, που τιμάται στο όνομά Του, στην Κόρινθο.

Το απόγευμα της 28ης Ιουνίου και ώρα 7.00 μ.μ. με μεγάλη θρησκευτική κατανύξη τελέστηκε ο Μέγας Συνοδικός Πολυαρχιερατικός Εσπερινός προεξάρχοντας του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος **κ. Ιερωνύμου β'** πλαισιωμένου υπό των Σεβασμιωτάτων Συνοδικών Μητροπολιτών Αιτωλίας και Ακαρνανίας **κ. Κοσμά**, Σισανίου και Σιατίστης **κ. Παύλου**, Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως **κ. Ιερεμιά**, Τριφυλίας και Ολυμπίας **κ. Χρυσοστόμου**, Μεσσηνίας **κ. Χρυσοστόμου**, καθώς και των προσκεκλημένων του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας **κ. Διονυσίου**, Σεβ. Μητροπολιτών Λαρίσης και Τυρνάβου **κ. Ιγνατίου**, Νιγηρίας **κ. Αλεξάνδρου**, Χαλκίδος **κ. Χρυσοστόμου** και του Θεοφ. Επισκόπου Διαυλείας **κ. Γαβριήλ**, Αρχιγραμματέως της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Στον Συνοδικό Εσπερινό προσέδωσε χάρη και βυζαντινή μεγαλοπρέπεια το «Εργαστήρι Ψαλτικής» που έψαλε υπό τη διεύθυνση του χοράρχου κ. Αθ. Παϊβανά.

Ο Μητροπολίτης μας, από τα προπύλαια του Ι. Καθεδρικού Ναού, καλωσορίζοντας τους εκλεκτούς προσκεκλημένους, προσφώνησε τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος **κ. Ιερώνυμο β'**, ευχαριστώντας τόσο αυτόν όσο και τους Σεβασμιωτάτους Αρχιερείς, που αφήφισαν κόπους και αποστάσεις, ερχόμενοι στην πόλη μας ώστε να τιμήσουν

τις Εορταστικές Εκδηλώσεις προς τιμήν του Αποστόλου Προστάτου μας Θείου Παύλου υπό τον τίτλο «Ζ' ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΥΛΕΙΑ 2013». Κατά την προσφώνησή του ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας, συνδέοντας την Πανηγυρική Εορτή του Απ. Παύλου με τη μεγάλη Δεσποτική Εορτή της Πεντηκοστής, η οποία εφέτος συνέπεσε να αποδίδεται κατ' αυτήν την ημέρα, κάλεσε τους πιστούς να έχουν εμπιστοσύνη στον Θεό και στη Θεία Πρόνοια και να αγωνίζονται στη ζωή με το ήθος, το φωτισμό και την πνευματικότητα που αρμόζει σε χριστιανούς, όχι μόνο όσο διαρκεί η περιφημη κρίση που διερχόμαστε αλλά και πάντοτε.

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος στην αντιφώνησή Του, αφού ευχαρίστησε τον Σεβ. Μητροπολίτη μας για την πρόσκληση και τους καλούς του λόγους και αφού συνεχάρη τους πιστούς για την πάνδημη συμμετοχή τους χαρακτηρίζοντας την ως θαυμαστό γεγονός και «όπλο» για την Εκκλησία μας, κήρυξε τον Θ. Λόγο αναφερόμενος στον Απόστολο των Εθνών Άγιο Παύλο. Εν συνεχεία απαντώντας στο ερώτημα του Σεβ. Ποιμενάρχου μας «**τι ποιήσωμεν;**» ώστε να εξέλθουμε από τη δύσκολη κατάσταση στην οποία έχουμε περιέλθει, ζήτησε να προτάξουμε πάνω από όλα το συμφέρον της Πατρίδος μας. Πάνω από κόμματα, ατομικά συμφέροντα, ιδιοτελείς αντιλήψεις και προσωπικές σκοπιμότητες. Έτσι, ενωμένοι θα παρουσιάσουμε πιο δυνατοί, γεμάτοι ελπίδα και θα αντιμετωπίσουμε μέσω της έμπρακτης μετανοίας που κήρυξαν ο Απ. Παύλος και ο Ιωάννης ο Βαπτιστής την πολυσχιδή κρίση της εποχής μας. Εξάλλου δεν είμαστε ξένοι ως λαός σε τέτοιου είδους κρίσεις, αφού από την απελευθέρωση του 1821 και εντεύθεν

έχουμε αντιμετωπίσει πολλές τέτοιες.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε ανά τις οδούς της πόλεως η πάνδημος Λιτάνευσις της Ιεράς Εικόνας του Αποστόλου Παύλου, φερομένης επί στρατιωτικού οχήματος, που ευγενώς παρεχώρησε η Σχολή Μηχανικού Λουτρακίου, με τη φροντίδα του Ανωτέρου Διοικητού Φρουράς Κορίνθου Ταξιάρχου κ. Μηνά Παπαδάκη καθώς και η επί των χειρών των μοναστικών αδελφοτήτων Λιτάνευσις των Ιερών Λειψάνων των Κορινθίων Αγίων: **Αποστόλου Παύλου του πολιούχου μας, Αποστόλου Ιάσονος, Ιερομαρτύρων Διονυσίου Αρεοπαγίτου και Βλασίου, των εν Αγίοις Πατέρων Σωφρονίου Ιεροσολύμων και Μακαρίου Κορίνθου, Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, Οσίων Παταπίου, Νίκωνος του νέου και Υπομονής, καθώς και η Ι. Εικόνα πάντων των Αγίων των εχόντων σχέση με την Εκκλησία της Κορίνθου.**

Στον πανηγυρίζοντα Ι. Καθεδρικό Ναό του Απ. Παύλου Κορίνθου συνεχίστηκαν οι Εορταστικές Εκδηλώσεις των «Ζ' ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΥΛΕΙΩΝ 2013».

Το πρωί της 29ης Ιουνίου, στην Ιερά Ακολουθία του Όρθρου και της Θείας Λειτουργίας προέστη ο Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης και Τυρνάβου **κ. Ιγνάτιος**, συνιερουργούντων των Σεβ. Αρχιερέων Νιγηρίας **κ. Αλεξάνδρου**, εκ του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, Χαλκίδος **κ. Χρυσοστόμου**, Σισανίου και Σιατίστης **κ. Παύλου**, Μεσσηνίας **κ. Χρυσοστόμου**, Ιλίου, Αχαρνών & Πετρούπολεως **κ. Αθηναγόρου** ως και του Σεβ. Μητροπολίτου μας **κ. Διονυσίου**.

Λόγους οικοδομής στο χριστεπώνυμο πλήρωμα, που είχε κατακλύσει τον ευμεγέθη Καθεδρικό Ναό του Αποστόλου Παύλου, απήυθη με

απαράμιλλη χάρη και θεολογική πληρότητα ο Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης και Τυρνάβου **κ. Ιγνάτιος**, αναφερόμενος στην ασύγκριτο προσφορά του Αποστόλου των Εθνών και πολιούχου μας Χριστοκήρυκος Παύλου και στη διαχρονική σχέση του με την πόλη της Κορίνθου μέσω της κηρυκτικής του δράσεως και ασφαλώς μέσω των δύο παγκοσμίως γνωστών Επιστολών του «Προς Κορινθίους».

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Διονύσιος στο τέλος της Θ. Λειτουργίας αφού εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του τόσο στον εκλεκτό ομιλητή όσο και στους συγχωροστατούντες άγιους Αρχιερείς για την τιμητική για τη Μητρόπολη και την πόλη μας παρουσία τους, ιδιαίτερη μνεία έκανε στην ευλογία, που χάριτι Θεού τού έλαχε, να διαποιμαίνει ένα τόσο αξιόλογο και ευλαβές Ποίμνιο το οποίο και ευχαρίστησε ιδιαίτερος, αλλά και για την επίσης εξαιρετική ευλογία το Ποίμνιο αυτό και ο ίδιος ως Ποιμένας να έχουν ως Προστάτη και Έφορο τον Απόστολο των Εθνών ουρανοβάμονα Παύλο.

Άξια προσοχής υπήρξε και εφέτος η ραδιοφωνική κάλυψη της Ι. Ακολουθίας του Εσπερινού από τους Ραδιοφωνικούς Σταθμούς της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Πειραιϊκής Εκκλησίας. Ενώ και την Ι. Ακολουθία του Όρθρου και της Θ. Λειτουργίας κατά την κυρία ημέρα της εορτής αναμετάδωσε ο Ραδιοφωνικός Σταθμός της Πειραιϊκής Εκκλησίας. Στις διευθύνσεις αυτών η Ιερά Μητρόπολή μας εκφράζει τις ευχαριστίες της και την ευαρέσκειά της. Το εγχείρημα αυτό μετέφερε διά των Ερτζιανών κυμάτων τις τιμητικές τοπικές δοξολογίες μας προς τον Προστάτη και Πολιούχο Άγιο Απόστολό μας σε όλη την Ελλάδα και δορυφορικά στο εξωτερικό και σκόρπισε την ιδιαίτερη ευλογία στους μακράν αλλά και στους ασθενείς, τους γέροντες και αδυνάτους να συμπροσευχηθούν μαζί μας, δίνοντάς τους ταυτόχρονα τη δυνατότητα να ζήσουν τις μοναδικές αυτές λατρευτικές εκδηλώσεις σαν να ήταν παρόντες.

Στο Βήμα του Γαλιίανος κάτω από τη σκιά του Ακροκορίνθου. Δεξιά, ο Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος.

Η λιτάνευση της ιεράς εικόνας του Απ. Παύλου μέσα από την αρχαία αγορά της Κορίνθου.

Το βράδυ της 29ης Ιουνίου πραγματοποιήθηκε ο καθιερωμένος Εσπερινός στο Βήμα του Γαλιίανος, στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Κορίνθου. Πρόκειται για μια ωραιότατη εκδήλωση, η οποία λαμβάνει χώρα σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους των πόλεων απ' όπου διήλθε ο Απόστολος Παύλος, άρα και η Κόρινθος, στην οποία όχι μόνο διήλθε αλλά διέμεινε πλέον του ενάμιση χρόνου, μεταφέροντας το Ευαγγελικό κήρυγμα στην Ελλάδα.

Στην Ι. Μητρόπολή μας επιφυλάχθηκε η ιδιαίτερη ευλογία, ώστε η αρχαιολογική σκαπάνη να ανακαλύψει το ακριβές μέρος, το γνωστό «Βήμα»,

για το οποίο πολύτιμες πληροφορίες μάς παρέχει το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων της Καινής Διαθήκης, όπου ο Απόστολός μας προπηλακισθείς οδηγήθηκε να απολογηθεί στον Ρωμαίο ανθύπατο της Αχαΐας Γαλιίωνα, γιατί εκήρυττε Χριστόν και τούτον Εσταυρωμένον.

Στο χώρο αυτόν τελέσθηκε κι εφέτος ο Μέγας Εσπερινός χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος **κ. Χρυσοστόμου**, πλαισιωμένου από τους Σεβ. Μητροπολίτες Λαρίσης και Τυρνάβου **κ. Ιγνατίου**, Νιγηρίας **κ. Αλεξάνδρου**, εκ του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, Σισανίου και Σιατίστης **κ. Παύλου**, ο οποίος και εκφώνησε τον

Πανηγυρικό λόγο, ως και του Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. **Διονυσίου**.

Άξιο παρατηρήσεως υπήρξε το γεγονός της παρουσίας του πλήθους του ευσεβούς λαού από όλες τις Αρχιερατικές περιφέρειες της Ιεράς Μητροπόλεώς μας, που με λεωφορεία ήλθαν και κατέκλυσαν τον αρχαιολογικό χώρο για να τιμήσουν τον Προστάτη Απόστολό μας.

Την εκδήλωση τίμησαν τόσο οι τοπικές Αρχές του Νομού μας όσο και οι εκπρόσωποι των Στρατιωτικών, Αστυνομικών και λοιπών Αρχών και φορέων από όλη την Κορινθία, η δε χορωδία «**ΚΥΡΙΑΚΟΣ Ο ΑΝΑΧΩΡΗΤΗΣ**» υπό τη διεύθυνση του κ. Λεωνίδα Καρασταμάτη, η φιλαρμονική του Δήμου Κορινθίων υπό τη διεύθυνση της κ. Γλυκερίας Μωραϊτάκη και το στρατιωτικό άγημα μαζί με άλλα «αγήματα»

Κοινωνικών και Πολιτιστικών Φορέων λάμπρυναν ιδιαίτερα την τελετή.

Η όλη εκδήλωση έκλεισε με τις θερμότερες ευχαριστίες του Μητροπολίτου μας προς όλους τους παρισταμένους αλλά και προς αυτούς που συνέργησαν για την επιτυχή έκβαση των Εορταστικών Εκδηλώσεων «**Ζ' ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΥΛΕΙΑ 2013**» όπως το Δήμαρχο Κορίνθου κ. Αλέξανδρο Πνευματικό, το Δημοτικό Συμβούλιο και τους Υπαλλήλους του Δήμου, τους Ιερείς μας, τις Μοναστικές Αδελφότητες και τα Εκκλ. Συμβούλια των Ι. Ναών Απ. Παύλου Κορίνθου και Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρχ. Κορίνθου, την Περιφερειακή και Δημοτική Αυτοδιοίκηση, τα Σώματα Ασφαλείας και τους Διοικητές τους (το Στρατό, την Τροχαία, την Αστυνομία, την Ασφάλεια, τους εθελοντές Πυροσβέστες),

την Αρχαιολογική Υπηρεσία, το Κ.Α.Σ., τα εκλεκτά σωματεία των Ιεροψαλτών που λάμπρυναν με τη συμμετοχή τους τις τελετές, τους Ραδιοφωνικούς Σταθμούς της «**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**» και την «**ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ**» και τα τοπικά Μ.Μ.Ε..

Την εκδήλωση έκλεισαν οι νέοι του Συλλόγου «**ΑΠΟΛΛΩΝ**» και των Κατηχητικών της Ενορίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου της Αρχαίας Κορίνθου, που, φορώντας τοπικές ενδυμασίες, παρουσίασαν πλούσιο μουσικοχορευτικό πρόγραμμα στην κεντρική πλατεία του χωριού υπό τα χειροκροτήματα και τις θερμές επευφημίες όλων των παρισταμένων και τα θερμά συγχαρητήρια του ενθουσιασμένου Ποιμενάρχη μας. ☉

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΑ

Όταν η πατρίδα κινδυνεύει και ο πλούτος ταξιδεύει

Του **Ηλία Οικονόμου**,

Ομοτίμου Καθηγητού Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ελληνική κοινωνία αντιδρά στην οικονομική κρίση και ποιοτικά. Αυτό είναι το ελληνικό παράδοξο και ανόμοιο, η έκφραση της κοινωνικής και εθνικής ταυτότητας γίνεται από τους μέσους Έλληνες, που αποτελούν οικονομικώς τον κορμό της ελληνικής κοινωνίας, με την έμπρακτη αγάπη και την αλληλεγγύη προς τους ασθενέστερους. Η προσφορά τροφίμων, φαρμάκων, εθελοντικής εξυπηρετήσεως (ακόμη και ψυχαγωγίας) είναι συνεχής.

Την ίδια ώρα οι οικονομικώς «άνωτεροι» Έλληνες επισπεύδοντες προβαίνουν σε ενέργειες προσωπικής και οικονομικής εξασφάλισως –όπως νομίζουν– διά της μεταφοράς εκτός Ελλάδος περιουσιακών στοιχείων και παραγωγικής δραστηριότητας. Αυτοεκπατρίζονται οικονομικώς, παραιτούμενοι άθελά τους και από την ηγετική θέση τους στην εθνική κοινωνική πυραμίδα. Έτσι δεν πραγματοποιείται η αναγκαία πατριωτική συνάντηση των οι-

κονομικών άκρων (πλούσιοι-πτωχοί), αφού δε συγκλίνουν σε κύκλο αγάπης, αλληλεγγύης, δηλαδή σύμπνοιας.

Πριν από δεκαέξι αιώνες, ο Βασίλειος Καισαρείας, ο Μέγας, υπογράμμισε ότι ο καθένας έχει ανάγκη τον άλλο, λέγοντας ότι «*αλλήλων χρῆζομεν*». Η άρνηση του αξιώματος αυτού οδήγησε πολλούς στην απόφαση να φυγαδεύσουν χρήματα, νομίμως ή παρανόμως, κτηθέντα εν Ελλάδι. Αυτά, όχι χαριζόμενα αλλά χρησιμοποιούμενα, δηλαδή φορολογούμενα και επενδύμενα εν Ελλάδι, θα ελευθέρωναν όλους από το εφιαλτικό πρόβλημα της χώρας και των συνανθρώπων μας. Τα εν Ελλάδι αποκτώμενα, ηθικώς αξιολογούμενα, πρέπει εν Ελλάδι πρώτον –αλλά όχι αποκλειστικώς– να χρησιμοποιούνται, επειδή ελληνικά στοιχεία συνέβαλαν στην απόκτησή τους.

Όμως πολλοί αρνήθηκαν να λειτουργήσουν ως κοινωνικοί ηγέτες και άδολοι πατριώτες. Και ο κύκλος του

κοινωνικού εναγκαλισμού έκλεισε με τους μέσους Έλληνες και δημιούργησε τις προϋποθέσεις διαμορφώσεως νέου ηγετικού κύκλου, αποκλείοντας κάθε μελλοντική ηγεσία τους διά του εκπατρισθέντος πλούτου αποξενωθέντες της κοινής αγωνίας και των παρακειμένων σε αυτήν αγώνων. Η ιστορία προσφέρει σκληρά παραδείγματα αρνητικών συνεπειών για τις απόπειρες επιτεύξεως εξιδιασμένης σωτηρίας και αποκτήσεως λαμπρότητας εκτός του πατριωτικού συστήματος, εντός του οποίου απεκτήθη ο πλούτος.

1453. Ανυπέρβλητο παράδειγμα διέσωσε ο Γεώργιος Φραντζής στο *Χρονικό της Αλώσεως* της Κωνσταντινούπολεως, όπου περιγράφει τη σκηνή της συναντήσεως του μεγάλου δούκα Λουκά Νοταρά με τον πορθητή Μωάμεθ. Ο διάλογος μεταφραζόμενος είναι συγκλονιστικός και επίκαιρα διδακτικός. Δηγείται ο Φραντζής:

«Μπροστά του (εν. τον Μωάμεθ αμέσως μετά την Άλωση) παρουσιάστηκε ο μεγάλος δούκας, ο κυρ Λουκάς Νοταράς. Τον προσκύνησε και του έδειξε πολλούς θησαυρούς, που είχε κρυμμένους, και πολύτιμα πετράδια και μαργαριτάρια και άλλα λάφυρα, που άξιζαν για έναν βασιλέα. Μόλις ο σουλτάνος και η συνοδεία του είδαν όλους αυτούς τους θησαυρούς, έμειναν με ανοιχτό στόμα. Ο Νοταράς έλαβε πρώτος τον λόγο και είπε στον σουλτάνο:

«Όλους αυτούς τους θησαυρούς τούς είχα διαφυλάξει για τη Μεγαλειότητά σου. Τώρα σου τους προσφέρω σαν δώρο και σε ικετεύω να δεχτείς τις θερμές παρακλήσεις του δούλου σου και να φανείς επιεικής» [...]

Ο σουλτάνος του απάντησε [...]

«Είσαι σκύλος και όχι άνθρωπος, πανούργος και ραδιούργος. Τόσους θησαυρούς είχες και δεν εβοήθησες τον αυτοκράτορα και δεσπότη σου, την πόλη σου και την πατρίδα σου; Τώρα όμως προσπαθείς με τέτοιες πονηριές και δολιότητες... να απατήσεις και εμένα και να διαφύγεις την τιμωρία, που σου χρειάζεται; Πες μου, άπιστε, ποιος παρέδωσε στα χέρια μου αυτούς τους θησαυρούς σου και αυτήν εδώ την πόλη;»

«Ο Θεός», αποκρίθηκε ο Νοταράς [...]

Την άλλη μέρα [...] του είπε ο σουλτάνος: «Αφού δε θέλησες να βοηθήσεις τον αυτοκράτορα και την πατρίδα σου με τόσο αναρίθμητο θησαυρό που είχες, γιατί δε συμβούλευσες τον βασιλέα σου να μου παραδώσει την πόλη;» [...]

Την επομένη ημέρα διέταξε να σκοτώσουν μπροστά στα μάτια του πρώτα τους δύο γιους του... Έπειτα ο σουλτάνος διέταξε να σκοτώσουν και τον ίδιο τον πατέρα.»

Ο απολύτως αναγκαίος για τη διάσωση της Κωνσταντινούπολεως πλούτος δε διατέθηκε, όπου και όταν έπρεπε. Είναι γνωστόν ότι ο Ούγγρος χριστιανός κατασκευαστής κανονίων εγκατέλειψε ως προμηθευτής οπλισμού την Πόλη, επειδή δεν υπήρχαν χρήματα, και προμήθευσε το σουλτάνο με το εξελιγμένο οπλικό σύστημα (το μεγάλο κανόνι), που συνέτριψε τα τείχη της Κωνσταντινούπολεως. Ο Νοταράς θα μπορούσε να σώσει την Πόλη, εάν

διέθετε μέρος των θησαυρών του. Ενόμισε αφελώς ότι θα διέσωζε εαυτόν και τους οικείους του, αλλά ούτε εαυτόν δε διέσωσε. Η διάκριση μεταξύ ήρωος και άτυπου προδότη εξαρτάται από την ένταξη της ατομικής στην κοινή σωτηρία.

Η παρούσα κρίση της χώρας μας συνιστά πόλεμο άλλης μορφής και τάξεως (οικονομικής), αλλά οδηγεί στην απόλυτη εξάρτηση και στην απώλεια της αυτονομίας. Τον 21ο αιώνα δε γίνονται πόλεμοι μόνο με την πολεμική μηχανή, τη Βέρμαχτ (Βερ = πόλεμος, Μαχτ = δύναμη), αλλά και με τη δύναμη του χρήματος, την Γκέλντμαχτ (Γκελντ = χρήμα, Μαχτ = δύναμη). Τα θεμελιώδη όπλα του σύγχρονου πολέμου και της άμυνας είναι τα χρήματα. Προηγούνται τα χρήματα και έπονται τα όπλα. Ο έχων και αποστερών αυτά από την Πατρίδα του γίνεται το σύγχρονο αντίτυπο του Νοταρά, που προσδοκά να σωθεί και να αναδειχθεί αμαχητί και μακράν του «εχθρού».

Κάθε σκεπτόμενος ομοιοτρόπως και δρων αναλόγως προς τον Νοταρά ας μελετήσει την αφετηρία και τις συνέπειες της μακρόχρονης δουλείας του Ελληνισμού. Και ας αναλογιστεί την προσωπική ευθύνη του.

1821. Έπειτα από τριακόσια εξήντα οκτώ χρόνια, κατά την έναρξη του σκληρού απελευθερωτικού αγώνα, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης δημοσιεύει, την 24η Φεβρουαρίου, την Προκήρυξη από το Ιάσιο της σημερινής Ρουμανίας. Και προσκαλεί τους απανταχού Έλληνες και άλλους να συμμετάσχουν στον αγώνα. Με ιδιαίζουσα σκληρότητα υπογραμμίζει ότι όσοι γνήσιοι Έλληνες είναι άξιοι να πιάσωσι τα όπλα και με όλον τούτο μένουσιν αδιάφοροι, αν ηξέρωσιν, ότι θέλουν επισύρει εις τον εαυτόν των μεγάλην ατιμίαν, και ότι η Πατρίς θέλει τους θεωρεί ως νόθους και ανάξιους του Ελληνικού Ονόματος.»

Ελληνική γνησιότητα, αξιοσύνη και πατριωτισμός είναι ηθικώς έκκεντρες έννοιες από την αδιαφορία.

Σύμφωνα με τη σχέση πολέμου με όπλα και πολέμου με χρήματα οι αφοριστικοί λόγοι του Υψηλάντη είναι καλό να προβληματίσουν όλους τους κατόχους «χρηματικών όπλων», οι οποίοι «μένουσιν αδιάφοροι». Τώρα είναι η ώρα των γνησίων και αξίων Ελλήνων να προσφέρουν στην αναίμακτη έως τώρα λαίλαπα, αλλά με ζοφερές προοπτικές κατάσταση. Οι ιστορικές ευκαιρίες για τη μεγαλοσύνη δεν επαναλαμβάνονται.

Μια έξυπνη κυβέρνηση συνδυάζει, μαζί με την πρόσκληση, και την προπαρασκευή απονομής ηθικών τιμών, που ανήκουν στην πατριωτική τάξη των μεγάλων ευεργετών. ☉

ΦΩΤΗΣ Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Του Φώτη Γόγολα

Οκτώβρης 1955 και ήμουν «πρωτάκι» στην Επτατάξιο Εκκλησιαστική Σχολή της Κορίνθου. Στο ίδρυμα αυτό του Μεγάλου Δαμασκηνού φοιτούσαν τότε πάνω από 300 παιδιά, ηλικίας από 12 μέχρι 19 χρόνων, και σε κάποιες περιπτώσεις μεγαλύτερης ηλικίας, απαγκισμμένα από το βοριά του Κορινθιακού, ζεσταμένα, χορτάτα ψωμί και μαζεμένα από διάφορα μέρη της ελληνικής πατρίδας, χωριατόπαιδα κυρίως, φτωχά, αλλά γεμάτα όνειρα και φιλοδοξίες για το μέλλον τους, με ζήλο και μεγάλη αγάπη για μάθηση. Εμείς τα «πρωτάκια» βλέπαμε με σεβασμό και δέος και ζηλεύαμε πολλές φορές τα παιδιά των μεγαλύτερων τάξεων. Φορούσαν στις εξόδους το καπέλο με το κόκκινο βελούδο, επικοινωνούσαν με άνεση με τους καθηγητές, γίνονταν θαλαμάρχες ή επιμελητές στις μικρότερες τάξεις, ετοίμαζαν την τραπεζαρία, έκαναν κήρυγμα από τον άμβωνα της Αγ. Φωτεινής κτλ.

Οι δυσκολίες της οικοτροφειακής ζωής ήσαν ξεπερασμένες γι' αυτούς και φρόντιζαν να ξεπεραστούν κι από μας τους «νεοσύλλεκτους» όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

Ένα απόγευμα, την ώρα της υποχρεωτικής μελέτης, μπήκε στην τάξη μας ένας μαθητής της ΣΤ' τάξης, χαρωπός, με αστραφτερά μάτια και αετίσιο βλέμμα, με χαμόγελο που σε κέρδιζε και σε γέμιζε χαρά, λες και τον ήξερες από καιρό!

«Ποιον λένε Φώτη εδώ μέσα;» ρώτησε.

«Εμένα», απάντησα και σηκώθηκα όρθιος.

Με πλησίασε, με χαιρέτησε, γελαστός και καλοσυνάτος, και μου είπε: «Εσύ, ο Φώτης ο μικρός κι εγώ ο Φώτης ο μεγάλος, από τη Λάυκα, αν έχεις ακουστά».

Όταν έφυγε από την τάξη, με πήραν τα κλάματα από τη χαρά. Μιαν άλλη στιγμή, σε ένα διάλειμμα, μου τόνισε πάλι με σημασία: «Μην ξεχνάς, εγώ είμαι ο Φώτης ο μεγάλος και ό,τι χρειαστείς, εδώ είμαι!»

Είχα, λοιπόν, αποκούμπι τον Φώτη Παπαγεωργίου, να λέω τα παράπονά μου για το φαγητό, για τους θαλαμάρχες, τους επιμελητές και τους καθηγητές μου ακόμη. Έπαιρνα θάρρος και σήκωνα κεφάλι κάθε φορά που με ρωτούσε: «Πώς πάμε, πατριωτάκι;». Δεν ήταν λίγο για μένα, σ' ένα περιβάλλον αρκετά βαρύ και δύσκολο να προσαρμοστώ, να βρεθεί ένας μαθητής μεγάλος, με εμπειρία στο χώρο εκείνο, να μου δώσει θάρρος και βοήθεια να ανταποκριθώ στην αυστηρότητα των κανονισμών ενός εσωτερικού σχολείου και μάλιστα σε εποχή αυταρχικής εκπαίδευσης. Όμως το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ στην πίσω αυλή, οι χορωδίες με τα πα-βου-γα-δι-κε-ζω-νη του αειμνήστου Παναγιωτόπουλου, οι παρελάσεις, οι εκδρομές στην Ποσειδωνία και έξω από το στρατόπεδο, κοντά στο περιβόλι του Τρύπου και τόσες άλλες εκδηλώσεις ομόρφαιναν τη ζωή μας και η προσαρμογή στην οικοτροφειακή ατμόσφαιρα και την εκκλησιαστική οικογένεια κέρδιζε έδαφος.

Ο Φώτης απεφοίτησε το 1957 και μπήκε στο Πανεπιστήμιο, στη Θεολογική Σχολή. Βλεπόμασταν αραιά πλέον, απαραίτητα όμως στις 8 Ιουλίου, για να χαιρετήσουμε τον μακαριστό Επίσκοπο Προκόπιο και να του τραγουδήσουμε τα «σαράντα παλικάρια από την Αρκαδιά» –όπως ήθελε, και όχι από τη Λειβαδιά–, να πάρουμε τις ευχές του και κανένα ψιλό για να βγάλουμε το καλοκαίρι! Στη Θεολογική ο Φώτης διέπρεψε κοντά στον Φειδά, τον Φαράντο, τον Δακτυλίδη, τον Τσακουμάκα, τους Παπαδοπουλαίους, τον Οικονόμου, τον Παννόπουλο, τον Κώρο και τόσους άριστους και πανάξιους αποφοίτους της Σχολής μας, επιτυχημένους αργότερα στο μετερίζι του ο καθένας, για να προσφέρει ό,τι η μάνα Σχολή τούς έδωσε απλόχερα για επτά χρόνια, μέσα από τους φωτισμένους καθηγητές της.

Στο φοιτητικό κίνημα της εποχής και στο συνδικαλισμό ο Φώτης βρέθηκε στις πρώτες γραμμές. Θα τον δούμε Αντιπρόεδρο της ΔΕΣΠΑ (Διοικούσας Επιτροπής Συλλόγων Πανεπιστημίου Αθηνών), Πρόεδρο του Γ' Πανσπουδαστικού Συνεδρίου Θεσσαλονίκης αλλά και μπροστάρη στο ψαλτήρι και στον άμβωνα. Χρημάτισε Πρόεδρος της Αδεφότητος Λαυκιωτών και επιμελητής και κύριος συντάκτης της τοπικής εφημερίδας «ΛΑΥΚΑ».

Από το 1998 ψάλλει στον Άγιο Γεράσιμο, δίπλα στην Πολυκλινική Αθηνών, εκεί όπου λειτουργούσε ο μακαριστός γέροντας Πορφύριος, μια οσιακή μορφή, από τις σημαντικότερες πνευματικές παρουσίες του αιώνα που πέρασε, με μεγαλείο αγάπης και πίστεως. Αυτός, στη διάρκεια της Θ. Λειτουργίας, έβγαινε πολλές φορές από τη δεξιά Πύλη του Ιερού και του έλεγε: «Πες δυο λόγια εσύ σήμερα». Κι ο Φώτης έπαιρνε το λόγο και μιλούσε με σαφήνεια, καλοσύνη κι αγάπη, αγγίζοντας τις καρδιές των πονεμένων πιστών. Ήταν πάντα σύντομος, ευκρινής, κατανοητός, εύστοχος και μέσα από τα λόγια του Ευαγγελίου έδινε θάρρος, ελπίδα και δύναμη να συνεχίσουν τον αγώνα για την υγεία και τη ζωή. Κι ο γέροντας από το Ιερό Βήμα καμάρωνε για το πνευματικοπαίδι του...

Μετά το Πανεπιστήμιο, διορίστηκε στις σχολές του ΟΑΕΔ και γρήγορα εξελίχθηκε σε Διευθυντή. Μετά τη μεταπολίτευση αποσπάστηκε στη Γραμματεία μεγάλου Πολιτικού Οργανισμού (κόμματος εξουσίας) και εργάστηκε για πάνω από 25 χρόνια ανιδιοτελώς. Πάντοτε αξιοπρεπής, σεβαστός και αποδεκτός από τρεις Προέδρους της Βουλής των Ελλήνων, Υπουργούς, βουλευτές και πολιτικούς παράγοντες. Βοήθησε από τη θέση εκείνη πολλούς ανθρώπους, πιστός στις αρχές της εντιμότητας, της ειλικρίνειας, της αξιοπρέπειας και της αγάπης, απολαμβάνοντας την εκτίμηση όλων.

Εκφώνησε πολλούς πανηγυρικούς λόγους και ομιλίες με ποικίλο περιεχόμενο. Κήρυξε και κηρύττει το Λόγο του

Θεού πάντοτε από στήθους και έχει την ευαρέσκεια λαϊκών και ιερωμένων αδελφών μας. Χαρακτηριστικές και απaráμιλλες σε γλαφυρότητα και σαφήνεια οι ομιλίες και προσφωνήσεις του στα αποκαλυπτήρια ανδριάντων του αείμνηστου Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων Κωνσταντίνου Παπακωνσταντίνου στην Κόρινθο και στη Νεμέα, παρουσία πολλών πολιτικών και εκκλησιαστικών προσωπικοτήτων και του τότε Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Ο Φώτης Παπαγεωργίου έχει ρεαλιστικές απόψεις για τα παρόντα, για την καθημερινότητα γενικώς, για τα έσχατα και το θάνατο, βασισμένες σε πειστικά επιχειρήματα από την πίστη του στον Θεό και την επιστημονική κριτική εικασία του ως θεολόγος.

Λατρεύει τη σύζυγό του, τα δυο παιδιά του και τα δύο εγγόνια, τον Νίκο, 26 χρόνων, και τον Φώτη, ολίγων μηνών.

Το 1986, ο Φώτης, μαζί με άλλους αποφοίτους της Σχολής μας, πρωτοστάτησε στην ίδρυση της «ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ», που δραστηριοποιήθηκε στη συνέχεια δίνοντάς μας στιγμές μεγάλων συγκινήσεων και ανείπωτης χαράς. Επικοινωνιακός Γαμματέας της ΕΝΩΣΗΣ για χρόνια και ο γράφων αυτές τις σκέψεις Ταμίας (που δεν έπιασε ποτέ χρήματα στα χέρια του) και μέλος του Δ.Σ. από την ίδρυσή του ως σήμερα.

Της Αγ. Φωτεινής, στην Κόρινθο, μετά την αρχιερατική πανηγυρική Θ. Λειτουργία, ανοίγουν μέχρι σήμερα οι πύλες της Σχολής μας για επίσκεψη-προσκύνημα, παρουσία του Μητροπολίτη του Νομάρχη, και των λοιπών αρχών της πόλης. Το σημαντικότερο επίτευγμα της Ένωσης είναι –κατά τη γνώμη μου– η έκδοση του ωραιότατου Λευκώματος της Σχολής μας, που περιέχει με λεπτομέρειες σκηνές από τη μαθητική ζωή μας και την ιστορία της Σχολής από την ίδρυσή της το 1924 μέχρι το 1971 που έπαψε να λειτουργεί. Ο Φώτης εξασφάλισε το μεγαλύτερο μέρος των πόρων για την έκδοσή του και –όπως μας έχει πει– τη μεγαλύτερη ανταπόκριση είχε βρει στο πρόσωπο της κ. Άννας Ψαρούδα-Μπενάκη, τέως Υπουργού και Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων.

Ο Φώτης είναι παρών στην Ένωση από την ίδρυσή της έως σήμερα ως μέλος του Δ.Σ. και ως σύμβουλος και βοηθός. Πάντοτε υποστήριζε πως πρέπει να κρατάμε χαμηλούς τόνους σε οποιαδήποτε διαφορά ή διένεξη και να λειτουργούμε καταστατικά. Και όταν προκλήθηκαν κάποιες δυσαρέσκεις και αντιδράσεις στους κόλπους της Ένωσης, ιδιαίτερα στο θέμα της επανίδρυσης της Σχολής στις εγκαταστάσεις της, που μπήκε στο αρχικό καταστατικό, με τη βοήθεια του Φώτη πρυτάνευσε η λογική των χαμηλών τόνων και ξεπεράστηκαν οι συγκεκριμένες δυσκολίες.

Όταν, αργότερα, ανέκυψε μια κρίση που απείλησε την ενότητα της Ένωσής μας, το 2001, αντιμετωπίστηκε λογικά και καταστατικά με προσφυγή στο Πρωτοδικείο, για

Ο Φώτης Παπαγεωργίου ομιλεί σε παλαιότερη συγκέντρωσή μας.

να αποκτήσει η Ένωση νόμιμη διοίκηση και να μη διαλυθεί. Κι εδώ ο Φώτης μαζί με τον Γρηγόρη τον Μπάκα μάς έδωσαν χρήσιμες οδηγίες και συμβουλές για ειρηνική διευθέτηση των πραγμάτων.

Από εκείνη την εποχή η Ένωση απέκτησε φιλόξενη στέγη –την οποία ποτέ δεν είχε– στις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, του συμμαθητή μας Θάνου Ψυχογιού, και συνεχίζει με επιτυχία το έργο της. Η συμβολή του εκδότη συμμαθητή μας είναι πολύπλευρη και σημαντική τόσο πολύ, ώστε γενική να είναι η πεποίθηση όλων ότι χωρίς την ηθική και υλική υποστήριξη του η τύχη της Ένωσής μας θα ήταν άγνωστη. Η ιδέα της έκδοσης της εφημερίδας μας ως μέσου επικοινωνίας και συναδέλφωσης μεταξύ μας είναι έργο της νέας διοίκησης, αφ' ότου στεγαστήκαμε στα γραφεία του εκδοτικού οίκου. Ο συμμαθητής μας, εκτός από τη στέγη, μας παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούμε το προσωπικό του για την κάλυψη των αναγκών της έκδοσης.

Αυτές οι φτωχές σκέψεις μου γράφτηκαν από εκτίμηση και αγάπη προς το πρόσωπό του και απηχούν την πραγματικότητα, όπως εγώ την αντιλαμβάνομαι. Ειλικρινά, αισθάνομαι μεγάλη ηθική ικανοποίηση και χαρά, που δημοσιεύονται σ' ένα έντυπο-έργο των χειρών μας, έργο των αποφοίτων της Μεγάλης για εμάς Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου. ☉

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Τα κείμενα που δημοσιεύουμε στην εφημερίδα μας δεν υφίστανται έλεγχο και απηχούν τις απόψεις των συντακτών τους.

«Τις ημάς χωρίσει από της αγάπης του Χριστού; θλίψις ή στενοχωρία ή διωγμός ή λιμός ή γυμνότης ή κίνδυνος ή μάχαιρα;» (Ρωμ. 8,35)

Σε αυτή τη σελίδα κάθε μέλος της Ένωσης μπορεί να στέλνει τις συνεργασίες του για δημοσίευση. Εφόσον είναι επιθυμητό, μπορείτε να στείλετε τα κείμενά σας σε δισκέτα υπολογιστή, ή σε CD, ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση mka18645@gmail.com. Εννοείται βέβαια ότι λόγω στενότητας του χώρου οι επιστολές σας θα πρέπει να έχουν περιορισμένη έκταση (έως 400 λέξεις). Με μεγάλη μας χαρά θα δεχόμαστε υποδείξεις και προτάσεις σας για τη βελτίωση της ύλης και την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της Ένωσής μας.

Ζητούμε συγγνώμη που, λόγω πληθώρας ύλης, δεν μπορέσαμε να δημοσιεύσουμε όλες τις συνεργασίες που στάλθηκαν. Αυτές θα δημοσιευθούν σε επόμενα φύλλα.

Μπορείτε να στέλνετε τις επιστολές σας στο fax 2102819550 ή στην ΤΑΧΥΔΡ. ΘΥΡΙΔΑ 52057, Τ.Κ. 14401. Δωρεές ή συνδρομές αποστέλλονται στο λογαριασμό: ΕΤΕ 151/296112-14 ή στα γραφεία της Ένωσής μας, στη διεύθυνση: Ταχτοῦν 121, Μεταμόρφωση Αττικής, Τ.Κ. 14452.

Κατοχική, κωμικοτραγική, βασική εκπαίδευση Ευθυμογράφημα

Του Γιώργου Φωτόπουλου

Ησепτεμβριανή έναρξη των μαθημάτων στα σχολεία μου θυμίζει το Φλεβάρη του '48. Το Δημοτικό Σχολείο της γειτονικής μας Γρανίτσας, τίγκα σε μαθητές και μαθήτριες. Η πλατεία του Αγίου Δημητρίου έσφυζε από παιδομάνι. Γρανιτσιωτάκια, Δελγαιτάκια, Γολεματάκια, Κουτσογιαννάκια, ακόμα και Βελβιτσνάκια, καθότι λόγω Κατοχής μόνο μια δασκάλα εκεί, η Μαρία Ντίτσου.

Αληθινό δράμα περνούσαμε εμείς τα δασκαλούδια των άλλων χωριών. Απίστευτα πράγματα για όσους δεν τα έζησαν. Και γιατί άλλωστε να τα πιστέψουν τα σημερινά παιδιά μας; Ας κάνουμε έναν παραλληλισμό: τότε η μετάβαση από τα χωριά μας στη Γρανίτσα γινόταν με τα πόδια μέσα από κατσικόδρομους κατηφόρων και ανηφόρων και με άσχημες καιρικές συνθήκες. Βροχές, αέριδες, χιόνια... Ώρες ολόκληρες περπατούσαμε μέσα στη λασπουριά «με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι που βούλιαζε ίσαμε το γόνατο», όπως λέει και ο Ελύτης. Φορούσαμε κάτι μπότες της Ούντρας λαστιχένιες. Τι να κρατήσουν όμως; Το κρύο μας «περόνιαζε» μέχρι το κόκαλο.

Σήμερα, τα περισσότερα παιδιά τα «μπαγλαρώνουμε» μπονόρα μπονόρα στο σχολικό και έρχονται σβούρα, γύρω γύρω από την Αθήνα σαν τα αρνιά στη σούβλα το Πάσχα, ώσπου να φτάσουν στο σχολείο τους. Και σαν γυρίσουν στο σπίτι, δεύτερο «μπαγλάρωμα» με ιδιαίτερα μαθήματα, μπαλέτο, πιάνο, αγγλικά, γαλλικά και ό,τι άλλο τραβά η δική μας όρεξη. Άλλοι αυτό το λένε ματαιοδοξία. Πάντως, τα μόνα που δε φταίνε γι' αυτό το κατάντημά τους είναι τα παιδιά μας. Σήμερα φροντίζουμε ώστε το

ντύσιμό τους, ακόμα και τα εσώρουχά τους, να είναι μόδα. Εμείς στην εποχή μας δεν είχαμε εσώρουχα γιατί έφτανε το παντελόνι ή, κι αν είχαμε, θα είχε επάνω στάμπα με τα γράμματα της Ultra. Τώρα, να τα πάρτι γενεθλίων, να οι γνωριμίες για να καταξιωθούμε εμείς «διαμέσου των παιδιών». Υπερέχει η προβολή μας.

Το Φλεβάρη του '48 καμιά δεκαριά Δελγαιτάκια κατηγορίζαμε τις Κοδέλες, για να ανεβούμε μετά το Τρανόρεμα την ανηφόρα για τη Γρανίτσα. Να πάμε στο εκεί σχολείο για να γράψουμε διαγωνισμούς Α' εξαμήνου, ως μαθητές της Ε' Δημοτικού. Ανεβαίνοντας στην Καστανούλα, έπιασε μια βροχή άλλο πράμα. Μπόρα, δρολάπια, χαλάζι να δουν τα μάτια σας. Τα ρούχα μας μουσκίδι, βάραιναν καμιά δεκαριά οκάδες. Αγκομαχώντας φτάσαμε στον Άγιο Δημήτριο που διαπιστώσαμε το πρόβλημα: Πώς θα πάμε έτσι στο σχολείο; «Δεν πειράζει», είπαμε όλοι μαζί. «Θα πάμε και θα στεγνώσουμε στη σόμπα».

Ο Γιώργης της παρέας μας –Θεός σχωρέσ' τον γιατί δε ζει– φορούσε ένα παντελόνι «φανελένιο» χωρίς σώβρακο που είχε κολλήσει επάνω του και δεν μπορούσε να περπατήσει. Στην πλάτη του είχε μια πατατούκα που έφτανε μέχρι τα κότσια. Αποφάσισε να βγάλει το παντελόνι. Το κρέμασε σε μια κέδρινη φούρκα, δίπλα απ' την καμπίνα του Αϊ-Δημήτρη που κρεμόταν σε μια κορομηλιά. Κούμπωσε την πατατούκα και προχωρούσε μαζί μας, προσέχοντας μην κοπεί κανένα κουμπί και γίνει η «αποκάλυψη»...

Φτάσαμε κάποτε και στο σχολείο. Καθήσαμε σ' ένα θρανίο, κοντά στη σόμπα, κι αρχίσαμε να γράφουμε. Ο Γιώργης με το αριστερό κρατούσε τα κουμπιά στο επίμαχο σημείο, μη φύγει κανένα και βγει «η αλεπού στο παζάρι» και με το δεξί έγραφε. Εμείς γράφαμε, τον κοιτούσαμε και γελάγαμε. Η δασκάλα υποψιάστηκε και, νομίζοντας πως αντιγράφει ο Γιώργης, του λέει:

«Σήκω επάνω, αντιγράφεα. Ξεκουμπώσου. Έχεις σκονάκι εκεί μέσα και αντιγράφεις. Εμένα θα γελάσεις; Ντροπή σου».

«Μα, κυρία, δεν αντιγράφω».

«Αντιγράφεις. Σήκω και πάμε στην έδρα. Ξεκουμπώσου!»

Ο Γιώργης δεν άντεξε και κλαίγοντας είπε με τρεμάμενη φωνή:

«Κυρία, δεν μπορώ να ξεκουμπωθώ. Δε φοράω τίποτα από μέσα...»

Η δασκάλα πάγωσε! Άλλαξε ύφος, δάκρυσε και βγάζοντας από την τσάντα της δέκα δραχμές τού είπε: «Πάρε, παιδί μου, αυτά τα χρήματα. Πήγαινε επάνω, στο εμπορικό του Αποστολάκη ή του Σωτήρη, στους εμπόρους και πες τους να σου κόψουν τρεις πήχες αλατζά. Πήγαινε τον μετά στη μάνα σου να σου ράψει δυο παντελόνια. Το μάθημα δεν πειράζει, θα το γράψεις μαζί με το τελευταίο...»

Το 1966 συνάντησα στην Τρίπολη το συμμαθητή Γιώργη, εγώ κάνοντας εκεί τη βασική στρατιωτική εκπαίδευση, εκείνος χωροφύλακας στην Τροχαία. Στα χωρατά μας επάνω τον ρωτάω: «Αλήθεια, Γιώργη, εκείνο το μουσκεμένο “φανελένιο” παντελόνι της φούρκας, το ξαναπήρες στεγνωμένο;»

Χαμογελώντας μου είπε: «Δεν το πήρα. Έμεινε, ως σημαία, όλο το καλοκαίρι εκεί. Στις αρχές του φθινοπώρου το μετέφερε η Καρζιάκου σε άλλη φούρκα δίπλα στο αμπέλι της. Το έκανε “σκιάχτρο” για να διώχνει τις καρακάξες που της τρώγαν τα σταφύλια».

Είχε αρκετό χιούμορ ο Γιώργης ο συγχωρεμένος...

Δυστυχισμένα, πέτρινα, κατοχικά χρόνια! Να δώσει ο Θεός να μην ξανάρθουν, αν και πολύ φοβάμαι ότι οι επόμενες γενιές εκεί θα καταλήξουν, πράγμα βέβαια που όλοι απευχόμαστε. ☉

Το κείμενο αυτό δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα των Γαβριωτών Ναυπακτίας «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΔΕΛΓΑΣ», στο φύλλο 110 του Δεκεμβρίου 2012.

Μια εκδρομή στη Λευκάδα – Προσκύνημα στην εορτή της Παναγίας Φανερωμένης

Η αφορμή δόθηκε κατά τη συνάντησή μας την Κυριακή της Σαμαρείτιδος, και πιο συγκεκριμένα στη διάρκεια του γεύματος στην ταβέρνα. Εκεί κάποιος από μας, την τάξη του 1954, έριξε την ιδέα για μια εκδρομή το τριήμερο του Αγίου Πνεύματος. Όλοι συμφώνησαν. Αποδεχτήκαμε την πρόταση, το τριήμερο έγινε πενήνήμερο και επιλέχτηκε η Λευκάδα για τις ωραίες της θάλασσες αλλά και για το πανηγύρι της Παναγίας Φανερωμένης. Βρήκαμε το ανάλογο κατάλυμα (μια υπέροχη πανσιόν στον Αϊ-Γιάννη) και περιμέναμε με λαχτάρα τη μέρα της αναχώρησης.

(Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι οι περισσότεροι από την τάξη μου δε σταματήσαμε ποτέ να συναντιόμαστε μετά την αποφοίτησή μας από τη Σχολή και ότι κάθε χρόνο οργανώναμε εκδρομές κοντινές με τρένο ή πλοίο της γραμμής στη Χαλκίδα, στη Σαλαμίνα και αλλού.)

Δεν ξέρω τι γίνεται μέσα μου κάθε φορά που πρόκει-

Η χειροποίητος εικόνα της Παναγίας.

ται να συναντηθώ με συμμαθητές. Ξαναγίνομαι παιδί! Νομίζω ότι θα κάνω αταξίες, θα παίξω μπάλα μαζί τους, είμαι έτοιμος να τσακωθώ για ένα πέναλτι ή να πανηγυρίσω έντονα ένα γκολ...

Η διάθεσή μας να ξανασυναντιόμαστε έπειτα από τόσα χρόνια (εμείς αριθμούμε 59 χρόνια!) και να θυμόμαστε εικόνες και περιστατικά της παιδικής μας ζωής είναι φοβερή! Κάποιος θα έλεγε πως έτσι δεν κάνουμε τίποτε άλλο, παρά τη ζωή μας πιο τραγική, όπως έγραφε ο Όσκαρ Ουάιλντ: «η τραγωδία του ανθρώπου δεν είναι πως γερνάει, αλλά ότι αισθάνεται πάντα νέος». Δε συμβαίνει όμως αυτό, αλλά το αντίθετο. Η αναπόληση του παρελθόντος μάς γεμίζει δύναμη, γι' αυτό κι ευχόμαστε να βρεθούμε και πάλι σύντομα.

Ξεκινήσαμε λοιπόν το πρωί και ύστερα από διάφορες στάσεις στο δρόμο φτάσαμε αργά το μεσημέρι. Οι πλάκες και τα πειράγματα που έγιναν στο δρόμο ζέσταναν την ατμόσφαιρα και δε μας έκανε όρεξη ούτε για μεσημεριανό ύπνο! Προτιμήσαμε να μείνουμε άπνοι, παρά να χάσουμε κάποια σκηνή ή περιστατικό, καμιά ατάκα ή κάποιο πείραγμα. Οι ημέρες κύλησαν με εκδρομές στις υπέροχες ακτές της Δυτικής Λευκάδας (Αϊ-Γιάννης, Άγιος Νικήτας, Εγκρεμνοί, Πόρτο Κατσίκι, Πόρος), με μπάνιο και φαγητό κοντά στη θάλασσα, με ανέκδοτα και ευθυμία.

Την Κυριακή της Πεντηκοστής το απόγευμα ολόκληρη η Λευκάδα, και όχι μόνο, «μετακόμισε» στο μοναστήρι της Παναγίας Φανερωμένης, που βρίσκεται λίγο έξω απ' την πόλη, πάνω σε έναν κατάφυτο λόφο με θέα μαγευτική. Αργά το απόγευμα θα γινόταν ο Πανηγυρικός Εσπερινός. Όλες οι άλλες εκκλησίες κλειστές, γιατί γιόρταζε η χάρη Της. Ανηφορίσαμε μέχρι το μοναστήρι. Όλοι οι δρόμοι γύρω ένα μεγάλο παζάρι μεπραμάτειες μικροπολιτών και κόσμο πολύ που περιφερόταν εκεί. Έξω από το μοναστήρι μια απίθανα μεγάλη ουρά προσκυνητών που έσπευσαν να προσκυνήσουν τη θαυματουργή εικόνα της Φανερωμένης.

Εκεί μάθαμε για την ιστορία της εικόνας, που παραγγέλθηκε από τους κατοίκους της Λευκάδας στην Κωνσταντινούπολη τον 5ο αιώνα, στον αγιογράφο Κάλλιστο, ιερέα της Αγίας Σοφίας. Εκείνος άρχισε να ζωγραφίζει την εικόνα προσευχόμενος συνεχώς, ώσπου τελικά η Παναγία τού αποκάλυψε την εικόνα της με θαυμαστό τρόπο. Ο αγιογράφος βρήκε σχεδιασμένη την εικόνα από την ίδια την Παναγία και την τελείωσε ο ίδιος με χρώματα. Γι' αυτό η «αχειροποίητος» αυτή εικόνα ονομάζεται «Φανερωμένη».

Ύστερα από πολλή ώρα φτάσαμε μπροστά στη χάρη Της και προσκυνήσαμε ευλαβικά. Είχε ήδη αρχίσει ο Εσπερινός. Χοροστατούσε ο Μακαριώτατος Αρχιεπί-

σκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος, πλαισιωμένος από τους Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Λευκάδος και Ιθάκης κ. Θεόφιλο, Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Χρυσόστομο, και τους επισκόπους Χριστιανουπόλεως κ. Προκόπιο και Διαυλείας κ. Γαβριήλ, Αρχιγραμματέα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Μίλησε ο Μητροπολίτης Λευκάδος και ευχαρίστησε τον Αρχιεπίσκοπο, τονίζοντας ότι είναι μεγάλη τιμή η παρουσία του στις εορταστικές εκδηλώσεις προς τιμήν της Παναγίας. Ο Αρχιεπίσκοπος ευχαρίστησε για την πρόσκληση και αναφέρθηκε με πολύ θερμά λόγια στον Μητροπολίτη και το έργο του. Μίλησε για τη μεγάλη συμμετοχή των πιστών και τόνισε ότι «σε μια εποχή που αναρωτιόμαστε πότε θα ξεπεράσουμε τις δυσκολίες, βλέπω πόσο πολλοί άνθρωποι έρχονται στα ιερά προσκυνήματα από αγάπη προς την Παναγία». Είπε επίσης ότι «παρόλο που την ξεχνούμε και την περιφρονούμε, έρχεται η στιγμή που τη ζητάμε σαν μάνα, σαν αγωνίστρια, για να μας αγκαλιάσει, να μας παρηγορήσει και να απαλύνει τα προβλήματά μας. Στις δυσκολίες μας να μην ξεχνάμε ότι η δύναμή μας είναι η Παναγία».

Την άλλη μέρα χοροστάτησε πάλι ο Αρχιεπίσκοπος με τους προαναφερθέντες Μητροπολίτες παρουσία πλήθους πιστών. Γιόρταζε όλο το νησί τιμώντας την προστάτιδά του την Παναγία.

Οι ώρες περνούσαν και εμείς έπρεπε να επιστρέψουμε. Το τελευταίο μπάνιο στον Άγιο Νικήτα, και, το βράδυ, δείπνο στη μαγευτική κι ολόδροση Καρυά. Υπόσχεση ότι θα ξανάρθουμε πάλι στο πανηγύρι της Παναγίας Φανερωμένης. Την άλλη μέρα το πρωί επιστροφή. Όλων οι καρδιές γεμάτες χαρά από τις μέρες που ζήσαμε μαζί σ' αυτό το υπέροχο νησί. ☉

M. K.

Φωτογραφίες από τη συνάντηση στην Κόρινθο, 2 Μαΐου 2013

ΕΣΤΕΙΛΑΝ ΤΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥΣ

Για το 2013

Παπαγεωργίου Φώτιος 20, π. Κορρές Δημήτριος 30,
π. Βελώνης Απόστ. 50, Μπούμπας Γεώργιος 30,
Δάφνης Δημήτριος 20, π. Μπλάθρας Γεώργιος 50,
Καλούδης Νικόλαος 50, Δρίτσας Δημήτριος 20,
Ζαχαρόπουλος Κωνστ. 20, Κουτσούκος Ιωάννης 20,
Γαλάνης Νικόλαος 20, Καψάλης Γεώργιος 10,
Παπαδάς Αλέξανδρος 20, π. Ντούλης Ιωάννης 30,
π. Θεοδώρου Γρηγόριος 30, Κτενάς Νικόλαος 30,
Σπρέκος Δημήτριος 30, Σπηλιόπουλος Βασίλειος 20,
Καλκούκος Ευάγγελος 20, Δήμας Ηλίας 20.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Επειδή πολλά μέλη της Ένωσης έστειλαν συνεργασίες πολυσέλιδες, που είναι πολύ δύσκολο να δημοσιευτούν στον περιορισμένο χώρο της εφημερίδας μας, σας παρακαλούμε να τηρείτε τον περιορισμό των 400 λέξεων που έχει οριστεί από την αρχή.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ Η ΕΝΩΣΗ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΠΟΡΟ ΕΧΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ. ΤΟ ΘΥΜΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΘΕΡΜΩΣ ΝΑ ΜΑΣ ΣΤΕΙΛΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

ΠΟΣΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ;

Του Δημητρίου Α. Δρίτσα, Δρος Θεολογίας

Οποιος βιώνει την παρουσία του Θεού δε χρειάζεται αποδείξεις για την ύπαρξή του. Αυτές όμως δεν έχουν ισχύ για όσους αρνούνται την ύπαρξή του. Την πρώτη περίπτωση επιβεβαιώνει η μαρτυρία των αγίων, των οποίων η πίστη στον Θεό ήταν απλή, περιεκτική και ζώσα. Μήπως, επομένως, είναι βάσιμη η διαπίστωση του σύγχρονου στοχαστή ότι άλλο είναι να λες ότι πιστεύεις στον Θεό και άλλο να ζεις «εν Θεώ»; Γράφει συγκεκριμένα: «Οι άνθρωποι στη Δύση στο τέλος του 20ού και στις αρχές του 21ου αιώνα φαίνεται ότι πιστεύουν ότι υπάρχει Θεός, αλλά δεν πιστεύουν στον Θεό –δε ζουν εν Θεώ– όπως απαιτεί μια θρησκεία...» (Αντ. Παπαρίζος, καθηγητής του Παντείου, σε άρθρο του Τάκη Καμπύλη με τίτλο: «Η μετάλλαξη της Εκκλησίας», στην *Καθημερινή της Κυριακής*, 18-11-2007, σελ. 35).

Οι παραπάνω σκέψεις δημιουργούν έντονο προβληματισμό στους σύγχρονους χριστιανούς, οι οποίοι προκαλούνται να αποδείξουν ότι είναι πραγματικοί μαθητές Εκείνου που διακήρυξε: «*Ου πας ο λέγων μοι Κύριε Κύριε εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών, αλλ' ο ποιών το θέλημα του πατρός μου του εν ουρανούς*» (Ματθ. 7,21). Διευκρινιστικά ο Άγιος Ιάκωβος γράφει: «*Αλλ' ερεί τις· συ πίστιν έχεις, καγώ έργα έχω· δείξον μοι την πίστιν σου εκ των έργων σου, καγώ δείξω σοι εκ των έργων μου την πίστιν μου [...] ώσπερ γαρ το σώμα χωρίς πνεύματος νεκρόν εστί, ούτω και η πίστις χωρίς των έργων νεκρά εστί*» (Ιάκ. 2,18,26). Ο δε Απ. Παύλος τονίζει επιγραμματικά: «*εν γαρ Χριστώ Ιησού ούτε περιτομή τι ισχύει ούτε ακροβυστία, αλλά πίστις δι' αγάπης ενεργουμένη*» (Γαλ. 5,6).

Γιατί, όμως, είναι δύσκολη η εφαρμογή των παραπάνω εντολών; Οι λόγοι είναι πολλοί, που συμπυκνώνονται στην αναγκαία διάκριση μεταξύ τύπου και ουσίας. Πολλοί χριστιανοί περιορίζουν την πίστη τους στη θεωρητική αποδοχή του περιεχομένου του Συμβόλου της Πίστεως. Δεν αρκεί, όμως, η απλή απαγγελία του. Απαιτείται η έμπρακτη απόδειξή του. Ένας άλλος λόγος είναι η επικράτηση του υλιστικού ευδαιμονισμού στην εποχή μας, που είναι περιτυλιγμένος με το χρυσόχαρτο του συμφεροντολογικού εγωκεντρισμού. Η έλλειψη γνήσιων διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων και η αποδυνάμωση των ηθικοκοινωνικών αρχών επιτείνουν την κρίσιμη κοινωνική κατάσταση. Αλλά δεν αρκεί η διαπίστωση των αι-

τιών αυτής της κατάστασης. Η ιστορία του χριστιανισμού επιβάλλει και η εποχή μας απαιτεί ένα «γενναίο» επανευαγγελισμό των χριστιανών. Αυτό σημαίνει να μεταφράσουμε όλοι στη γλώσσα της καθημερινής μας ζωής το ευαγγελικό μήνυμα. Να μην τα περιμένουμε όλα από τους άλλους. Η εκκλησία ως «Σώμα Χριστού» να μπει στην πρωτοπορία αυτής της πρόκλησης. Η αδιαφορία και ο δισταγμός είναι ανάγκη να αντικατασταθούν από πέντε λέξεις που σχηματίζουν το αρκτικόλεξο ΠΑΘΟΣ: Πίστη, Αγωνιστικότητα, Θυσία, Ολοκληρωτική Σωτηρία. Οι δύο τελευταίες λέξεις περικλείουν τον πολυεδρικό στόχο της επαναστατικής αυτής «σταυροφορίας» του χριστιανικού κόσμου. Να σωθεί, δηλαδή, ο άνθρωπος ως ψυχοσωματική οντότητα, αλλά και η φύση, μέσα στο πλαίσιο της χριστιανικής βιοθεωρίας και κοσμοθεωρίας. Διεθνείς Οργανισμοί και τοπικές οργανώσεις συμμετέχουν στον αγώνα για τη σωτηρία του φυσικού περιβάλλοντος από τους πολλούς κινδύνους που το απειλούν. Στο ερώτημα του τίτλου του άρθρου μας καλούμεθα όλοι μαζί και ο καθένας χωριστά να δώσουμε συγκεκριμένη και έμπρακτη απάντηση.

Καμιά δικαιολογία δε μας απαλλάσσει από αυτή την υποχρέωση. «*Ας αρχίσουμε από τώρα*». ☉

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΜΑΣ
ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΓΓΡΑΣΕΙ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ,
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ Ή ΑΠΛΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ Ή ΣΕ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ,
ΝΑ ΣΤΕΙΝΟΥΝ, ΕΦΟΣΟΝ ΤΟ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ,
ΑΠΟ ΕΝΑ ΑΝΤΙΤΥΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ
ΓΙΑ ΙΔΡΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

